

Η αναπηρία στη σχολική τάξη

ΣΥΝΔΕΣΗ ΘΕΩΡΙΑΣ ΜΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΚΥΠΡΟΥ

Μαρίνα Βασιλειάδου

Φεβράρης 2022

Σειρά σεμιναρίων: «Οι εκπαιδευτικοί μιλούν για το έργο τους»

Αναπηρία

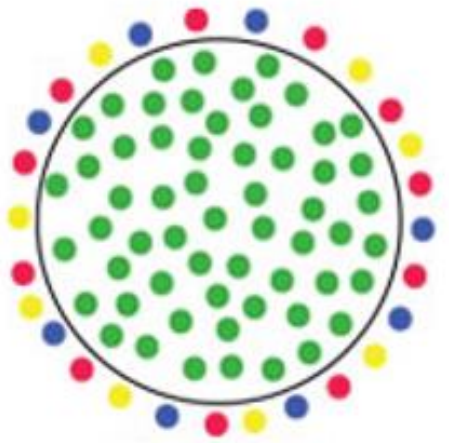
Δύσκολο να οριστεί – Αλληλεπίδραση ζητημάτων υγείας και κοινωνίας

- Η αναπηρία ένα ανθρώπινο χαρακτηριστικό
(ανάπηρα άτομα Vs άτομα με αναπηρία)
- Μορφές αναπηρίας
- Φάσμα αναπηρίας

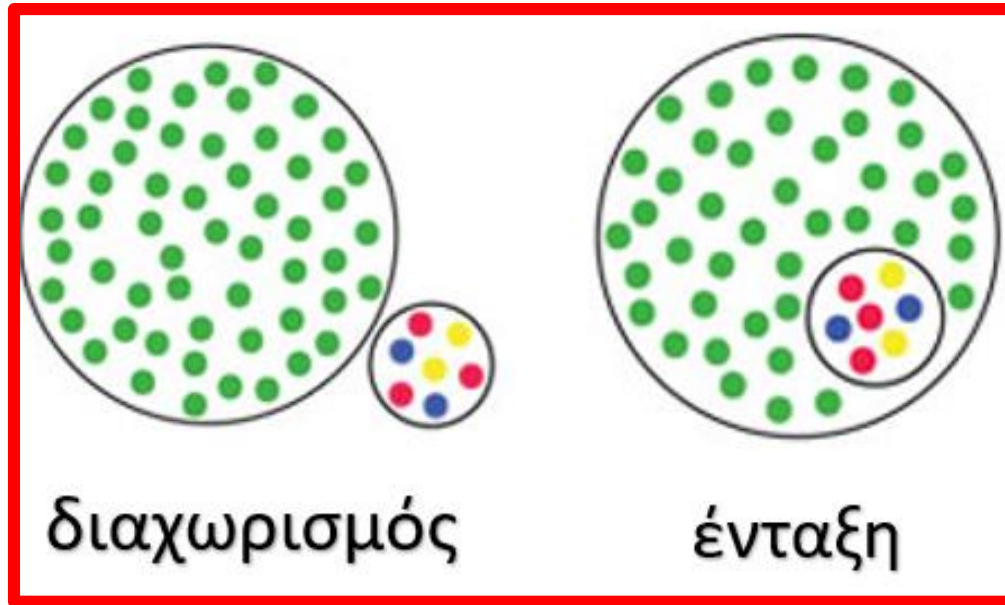

(WHO, 2021)

Τα άτομα με αναπηρία στην εκπαίδευση

αποκλεισμός

διαχωρισμός

ένταξη

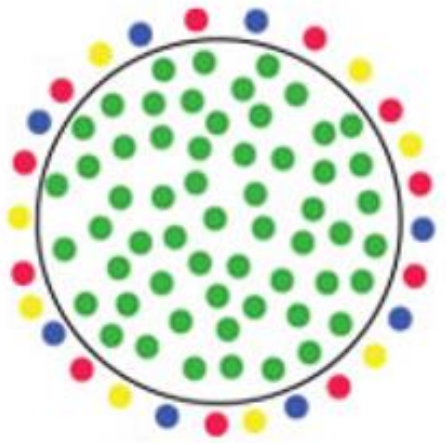
Γιατί η ένταξη δεν είναι αρκετή;

Για τα παιδιά με αναπηρίες

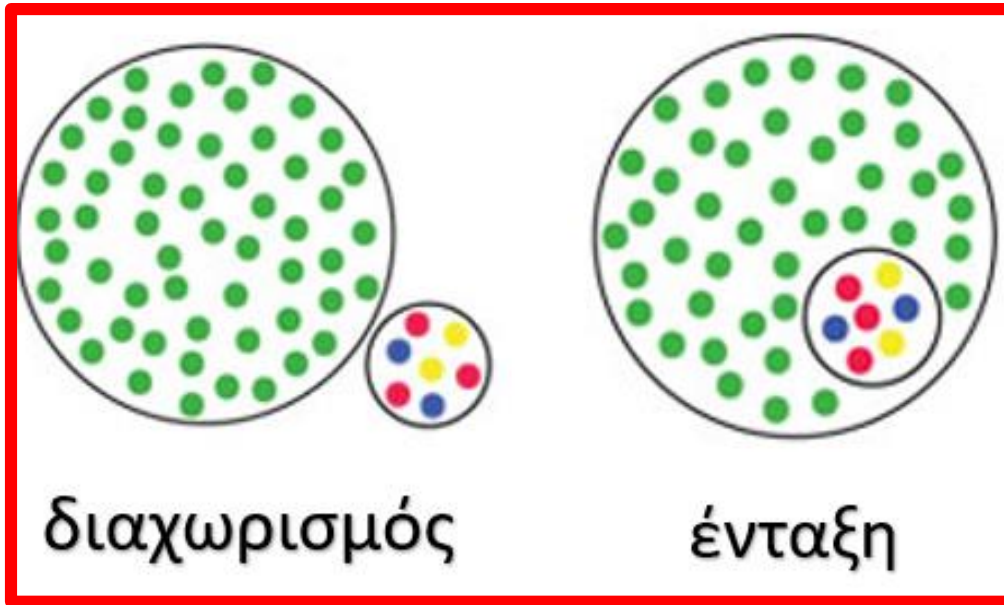
- Εστιάζει στη φυσική παρουσία παρά την πραγματική συμμετοχή – Η εκπαίδευση είναι δικαίωμα αλλά υπό προϋποθέσεις
- Ελάχιστες, ως καθόλου, προσαρμογές του σχολικού πλαισίου (π.χ. αναλυτικό, παιδαγωγική)
- Μειωμένες προσδοκίες
- Εστιάζει στην αναπηρία και όχι στο άτομο – Η αναπηρία ως μειονέκτημα
- Προκατάληψη, απόρριψη εντός του σχολείου

(Oliver, 1996; Barnes & Mercer, 2010; Symeonidou, 2014; Symeonidou and Mavrou, 2014)

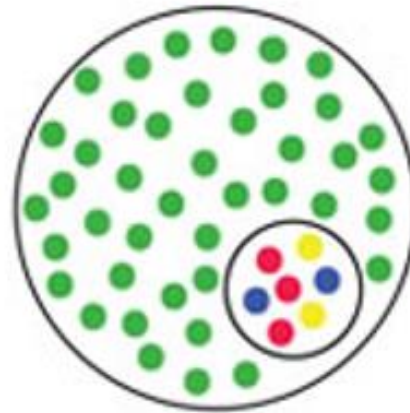
Τα άτομα με αναπηρία στην εκπαίδευση

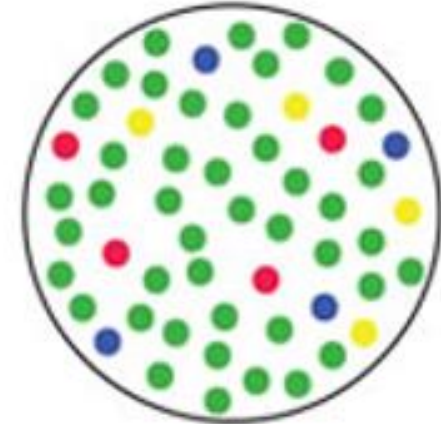
αποκλεισμός

διαχωρισμός

ένταξη

ενιαία εκπαίδευση

Τι είναι η Ενιαία Εκπαίδευση;

«Πιστεύουμε και διακηρύττουμε ότι:

- *κάθε παιδί έχει θεμελιώδες δικαίωμα στην εκπαίδευση και πρέπει να έχει την ευκαιρία να επιτύχει και να διατηρήσει ένα αποδεκτό επίπεδο μάθησης,*
- *κάθε παιδί έχει μοναδικά χαρακτηριστικά, ενδιαφέροντα, ικανότητες και μαθησιακές ανάγκες,*
- **θα πρέπει να σχεδιαστούν εκπαιδευτικά συστήματα και να εφαρμοστούν εκπαιδευτικά προγράμματα που να λαμβάνουν υπόψη τη μεγάλη ποικιλία αυτών των χαρακτηριστικών και αναγκών,**
- *τα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες πρέπει να έχουν πρόσβαση στα γενικά σχολεία τα οποία θα πρέπει να τα φιλοξενούν στο πλαίσιο μιας παιδαγωγικής προσέγγισης ικανής να ανταποκρίνεται στις ανάγκες αυτές,*
- **τα γενικά σχολεία με αυτόν τον προσανατολισμό, χωρίς αποκλεισμούς, αποτελούν το πιο αποτελεσματικό μέσο για την καταπολέμηση των διακρίσεων, τη δημιουργία φιλόξενων κοινοτήτων, την οικοδόμηση μιας κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς και την επίτευξη εκπαίδευσης για όλους. Επιπλέον, παρέχουν αποτελεσματική εκπαίδευση στην πλειονότητα των παιδιών και βελτιώνουν την αποτελεσματικότητα και, εν τέλει, την οικονομική αποδοτικότητα ολόκληρου του εκπαιδευτικού συστήματος»**

(UNESCO, 1994)

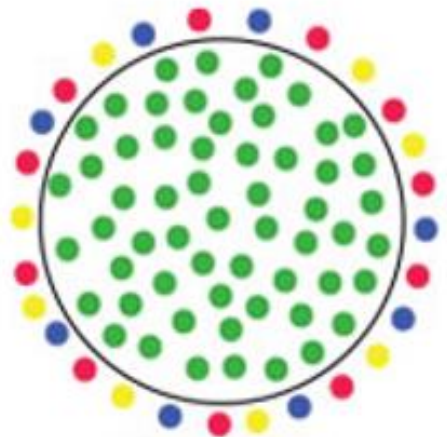
Γιατί ενιαία εκπαίδευση;

Για όλα τα παιδιά

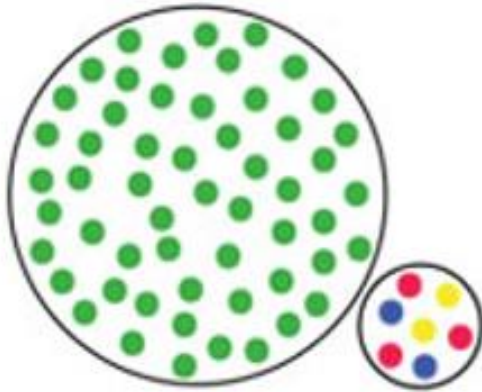
- Η εκπαίδευση μέρος της πολιτότητας
- Η ετερότητα (συμπεριλαμβανομένης της αναπηρίας) χαρακτηριστικό της ανθρώπινης ποικιλομορφίας
- Ακαδημαϊκά οφέλη για όλους
- Κοινωνικές σχέσεις, φιλίες, κοινωνική αποδοχή
- Προετοιμασία για την ενήλικη ζωή στον πραγματικό κόσμο
- Πρόσβαση σε εξώ-διδασκτικές δραστηριότητες

(Carrington & Robinson, 2006, Vislie, 2006, Finkelstein et al., 2021, Smolinska, et al., 2022)

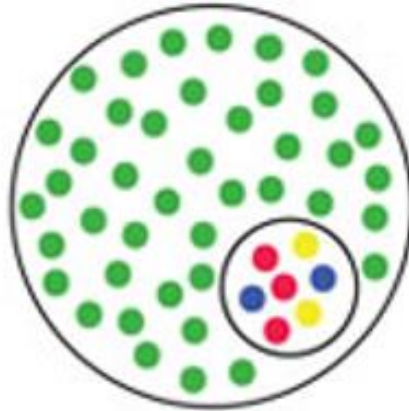
Τα άτομα με αναπηρία στην εκπαίδευση

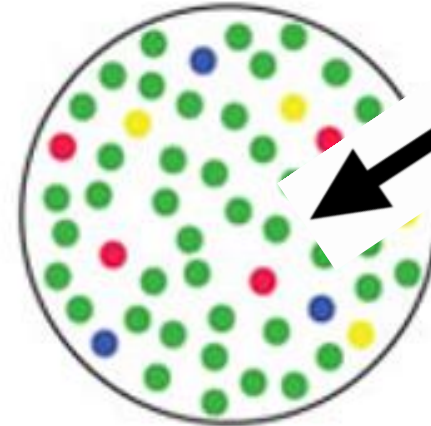
αποκλεισμός

διαχωρισμός

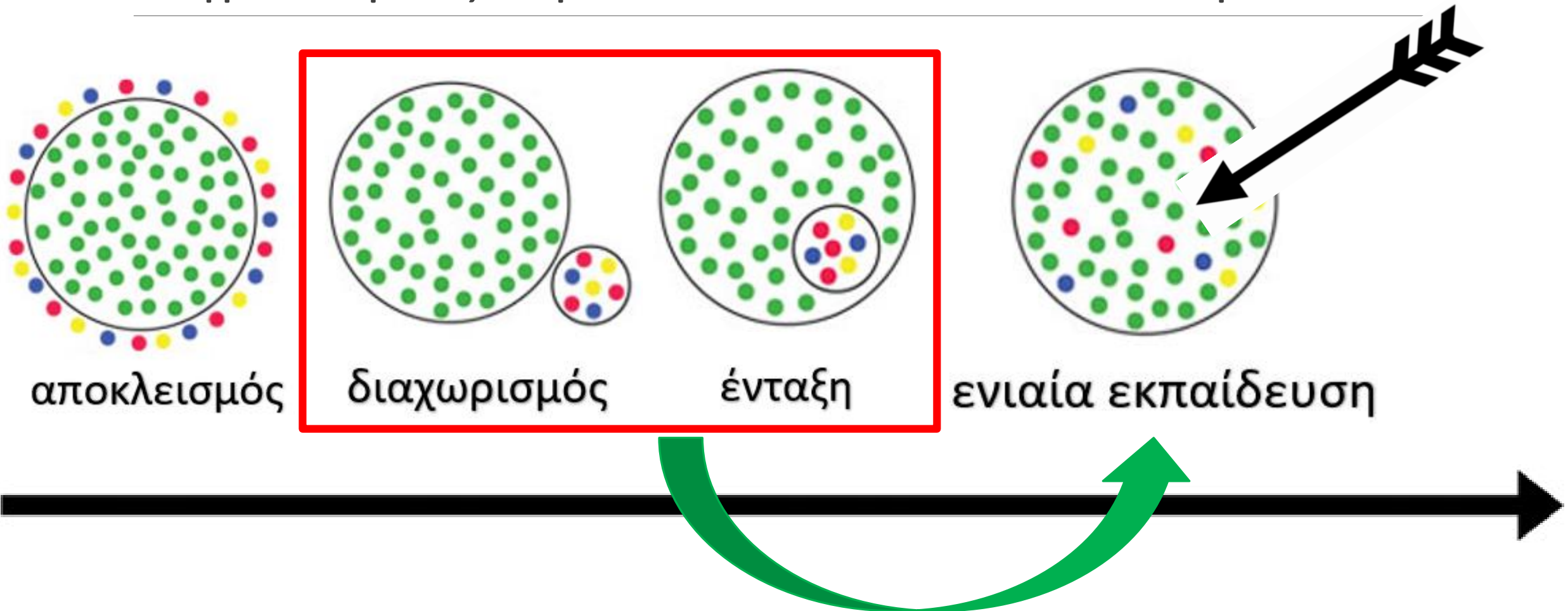
ένταξη

ενιαία εκπαίδευση

Βήμα προς την Ενιαία Εκπαίδευση

Βήμα:

Εφαρμογή Αντί- Καταπιεστικών Παιδαγωγικών

➤ **Εκπαίδευση του Άλλου**

(δημιουργία πλαισίου αποδοχής όλων των παιδιών)

➤ **Εκπαίδευση για τον Άλλο**

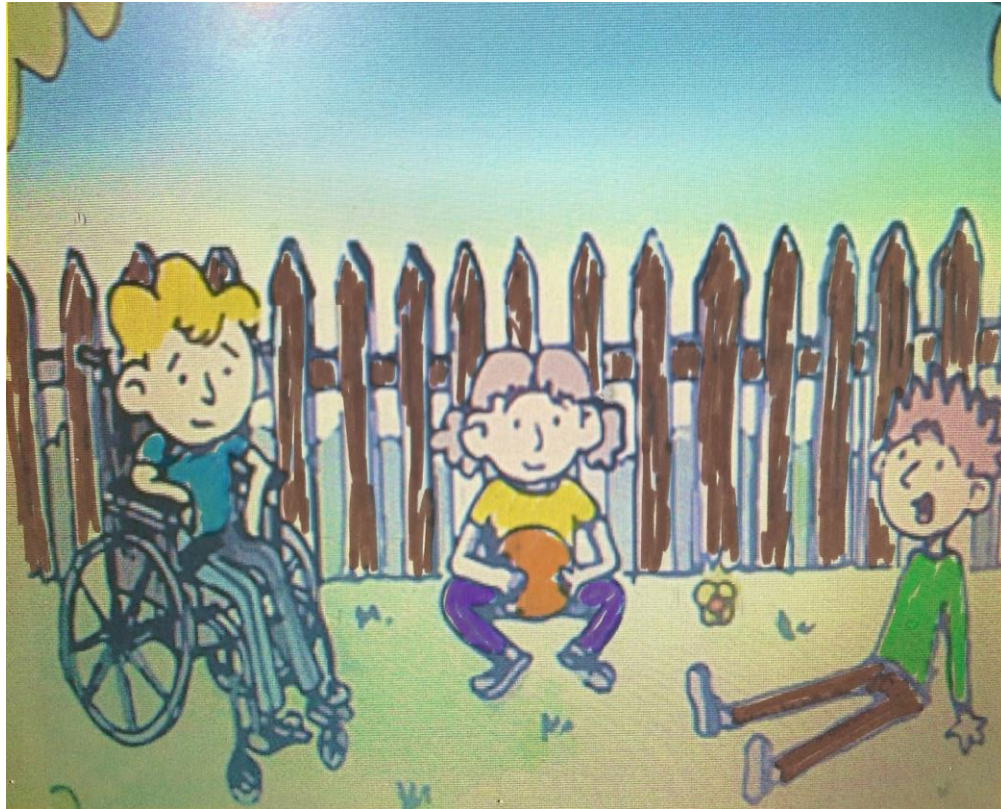
(δημιουργία πλαισίου αποδοχής της ετερότητας, ανάδειξη ετερότητας)

➤ **Εκπαίδευση κριτική για τα προνόμια και την Ετερότητα**

(ανάδειξη των καταπιεστικών πρακτικών)

➤ **Εκπαίδευση που αλλάζει τους μαθητές και την κοινωνία**

Πώς ξεκίνησαν όλα; Μικρό-έρευνα

Τάξη Α

- τα παιδάκια χτύπησαν και δεν μπορούν να παίξουν
- τα παιδάκια παίζουν μπάλα
- τα παιδάκια κάθονται για να ξεκουραστούν
- τα παιδάκια παίζουν
- τα παιδάκια σταμάτησαν να πιουν νερό
- τα παιδάκια βαρέθηκαν να παίζουν μπάλα
- τα παιδάκια πείνασαν
- τα παιδάκια κουράστηκαν
- τα παιδάκια κάθισαν να φάνε
- το παιδάκι χτύπησε και θα πάει στο νοσοκομείο (όχι για το παιδάκι στο καρτσάκι αλλά για το άλλο αγόρι που καθόταν στο πάτωμα)

Πώς συνέχισε;
Η προσπάθεια έγινε πιο δομημένη και στοχευμένη

Η αναπηρία παρούσα από την πρώτη στιγμή

Δεν γινόταν αναφορά στην αναπηρία τους εκτός κι αν προέκυπτε από τα ίδια τα παιδιά.

ψηφίδες
γνώσης

Γνωστά άτομα με αναπηρίες έγιναν μέρος των διδασκαλιών

Τεχνικές που προέκυψαν από άτομα με αναπηρίες

Η αναπηρία παρούσα στο εποπτικό υλικό σε πολλά μαθήματα

Η αναπηρία παρούσα στο εποπτικό υλικό σε πολλά μαθήματα

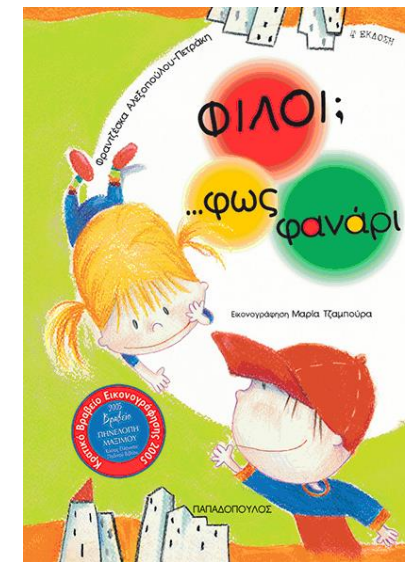
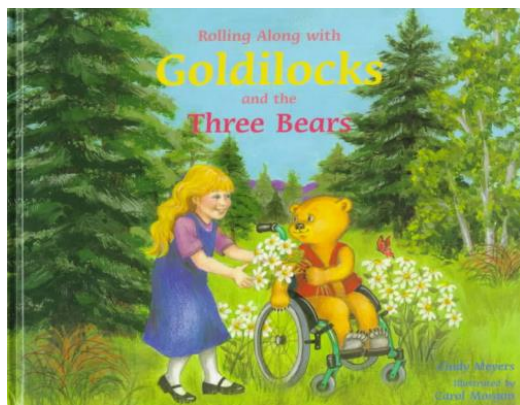
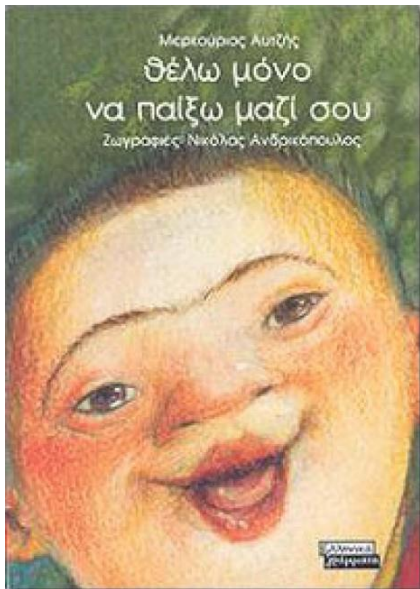
Η αναπηρία παρούσα στο εποπτικό υλικό σε πολλά μαθήματα

Η νοηματική γλώσσα ως μέρος του ημερήσιου προγράμματος

Η νοηματική γλώσσα ως μέρος του ημερήσιου προγράμματος

Διαφοροποίηση λεκτικού ώστε να μην προωθούνται προκαταλήψεις.

(Beckett, Ellison, Barrett, Shah, 2010)

Παραμύθια/ιστορίες στα οποία πρωταγωνιστούν άτομα με αναπηρίες

Τι προσέχω στα παραμύθια;

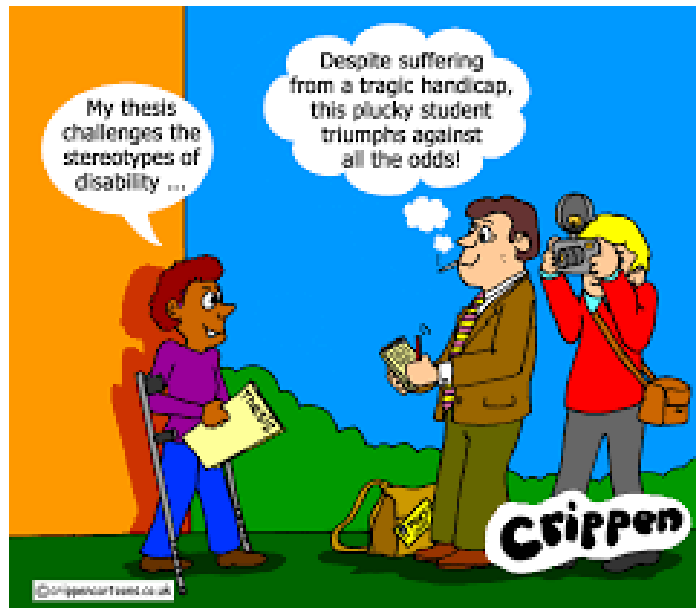
- Η αναπηρία/ετερότητα ως καρικατούρα
- Η αποδοχή της αναπηρίας/ετερότητας αποτέλεσμα ενός «ηρωϊκού»/ «εξωπραγματικού» γεγονότος

Τι προσέχω στα παραμύθια;

- Προστατευτική ρητορική (patronizing rhetoric)
- Καταπιεστική ρητορική (oppressive rhetoric)

Το αποτέλεσμα;

Η αναπηρία εμφανίστηκε στις ζωγραφιές των παιδιών

Το αποτέλεσμα;

Η αναπηρία εμφανίστηκε στις ζωγραφιές των παιδιών

Το αποτέλεσμα;

Γεράσιμος: Έχει ένα παιδάκι.

Θωμαής: Ναι, με ποδήλατο

Θέτις: Μες το ειδικό καροτσάκι.

Γεράσιμος: Εννεν, εν καροτσάκι.

Θέτις: (δυσνόητο) πονεί τα πόθκια του.

Νέστωρας: Ναι εν καροτσάκι.

Λευτέρης: Βοηθά το παιδάκι ένας φίλος.
Να περπατήσει.

Αντιγόνη: Έμαθα ότι ένας άνθρωπος
μπορεί να έχει και ένα χέρι και μηδέν
χέρια και ένα πόδι και μηδέν πόδια.

Ιερεμίας: Όταν γεννήθηκε ήταν πάνω σε
καροτσάκι

Όταν είχα στην τάξη μου παιδί με αναπηρία;

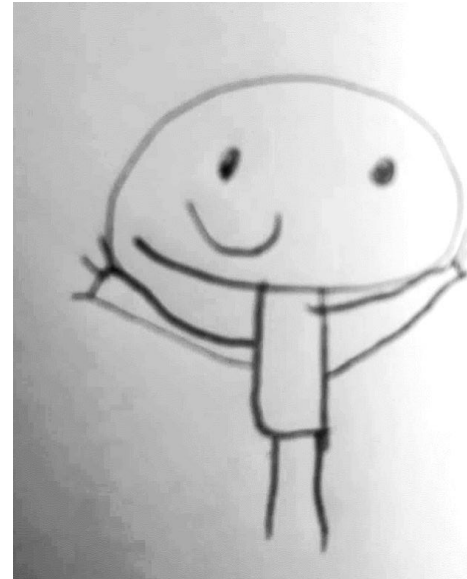
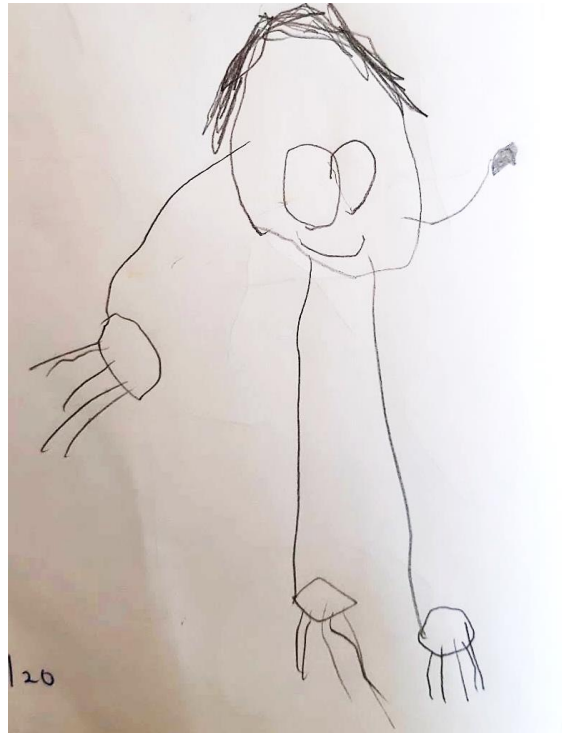

Όταν είχα στην τάξη μου παιδί με αναπηρία;

- Προσαρμογή/εμπλουτισμός υλικού

Το αποτέλεσμα;

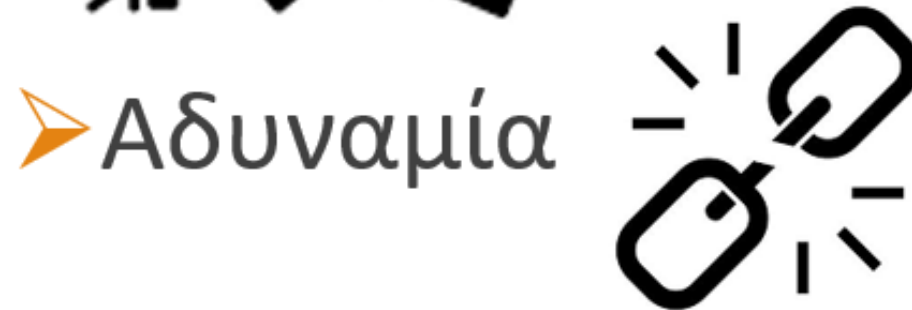
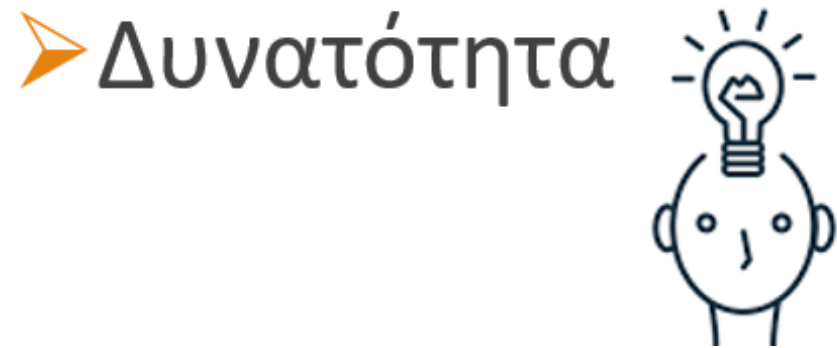
Το αποτέλεσμα;

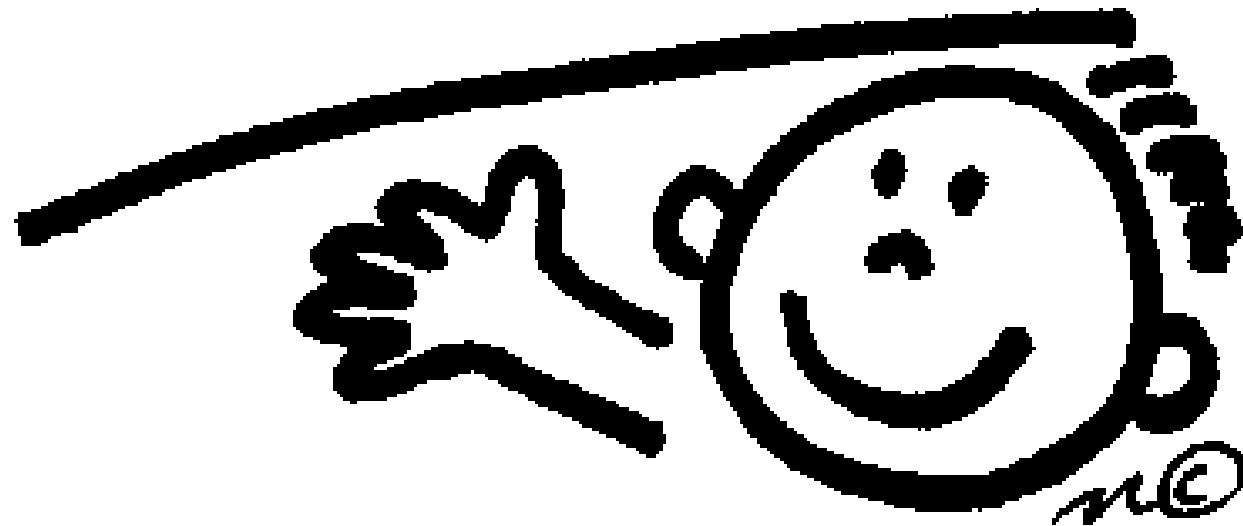
Ενδυνάμωση παιδιού

Κοινωνική αποδοχή

Όμως...

Ευχαριστώ!

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

ΚΥΠΡΟΥ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΜΙΛΟΥΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥΣ»

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΜΙΛΟΥΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥΣ" - ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ

Στο πλαίσιο της συνεχούς αξιολόγησης των προγραμμάτων επιμόρφωσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, σας παρακαλούμε όπως απαντήσετε σε ΟΛΕΣ τις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου.

Το ερωτηματολόγιο είναι ΑΝΩΝΥΜΟ.

https://lh5.googleusercontent.com/Exslwu_10ZSOqFho8twmrIns060FSWTa-5myFf4shn78gSBby-enow1u--NNWx4iT4KqyXqh0sM=w1200-h630-p

Βιβλιογραφία

Αγγλικές

Barnes, C. & Mercer, G. (2010). *Exploring Disability*, 2nd Edition, Cambridge: Polity Press.

Beckett, A., Ellison, N., Barrett, S. & Shah, S. (2010) Away with the fairies? Disability within primary-age children's literature, *Disability and Society*, 25 (3), pp: 373-386.

Carrington, S. & Robinson, R. (2006). Inclusive school community: why is it so complex? *International Journal of Inclusive Education*, 10(4-5), 323-334.

Finkelstein, S., Sharma, U., & Furlonger, B. (2021). The inclusive practices of classroom teachers: A scoping review and thematic analysis. *International Journal of Inclusive Education*, 25(6), 735-762. doi:10.1080/13603116.2019.1572232

Kumashiro, K. K. (2000). Toward a theory of anti-oppressive education. *Review of Educational Research*, 70(1), 25-53. Retrieved from <http://www.jstor.org/stable/1170593>

Oliver, M. (1996). *Understanding Disability: From Theory to Practice*. New York: Palgrave.

Symeonidou, S., & Mavrou, K. (2013). Deconstructing the Greek-Cypriot New National Curriculum: To What Extent are Disabled Children Considered in the "Humane and Democratic School" of Cyprus? *Disability and Society*, DOI:10.1080/09687599.2013.796879.

UNESCO. (1994). *The Salamanca Statement and Framework for Action on Special Needs Education*. Spain.

Vislie, L. (2006). Special education under the modernity. From restricted liberty, through organized modernity, to extended liberty and a plurality of practices, *European Journal of Special Needs Education*, 21(4), 395-414.

Ελληνικές

Συμεωνίδου, Σ. (2014). *Διαστάσεις της αναπηρίας στην Κύπρο. Αναλύοντας εμπειρίες καθημερινής ζωής και πολιτικού αγώνα*. Αθήνα: Πεδίο.